

Ik verslik me steeds, hoe moet het nu met drinken?

ALS en voeding

Verslikken bij drinken

Verslikken komt bij ALS regelmatig voor. Dit gebeurt het vaakst bij dun vloeibare producten zoals water, koffie, thee, limonade, bouillon en melk. Bij gezonde personen wordt bij het slikken de luchtpijp in een reflex afgesloten en gaat het drinken via de slokdarm naar de maag. Bij ALS is de reflex om de luchtpijp af te sluiten niet altijd snel genoeg waardoor dun vloeibare producten de luchtpijp in kunnen lopen. Enkele druppels kunnen al een erg benauwd gevoel opleveren. Ophoesten wordt als vervelend en vermoeiend ervaren en gaat in de regel steeds moeilijker. De logopedist kan helpen om met het aanleren van een goede zithouding en andere adviezen het slikken beter te 'timen'.

Bij de dikte van de voeding en het drinkvocht is rekening gehouden met de internationale IDDSI standaard (International Dysphagia Diet Standardisation Initiative). Deze standaard zorgt ervoor dat internationaal dezelfde consistentieniveaus gehanteerd kunnen worden.

Als logopedische adviezen niet het gewenste resultaat hebben, is het veiliger om geen dun vloeibare producten te gebruiken. Gebruikmaken van producten die van nature al wat dikker zijn (IDDSI 2-4), zoals bijvoorbeeld karnemelk, yoghurt, vla, gebonden soep, zijn dan een goede oplossing. De spieren in de keel stellen zich dan beter in op het voedsel dat wordt aangeboden.

Producten die dun vloeibaar zijn maar ook stukjes bevatten zoals heldere soep met groenten of balletjes (IDDSI 6-7), zijn vaak onveilig. Gebonden gezeefde soep is dan een betere keuze (IDDSI 3).

Verdikken

Om producten die dun vloeibaar zijn toch te kunnen gebruiken, kunnen deze verdikt worden met een verdikkingsmiddel in poedervorm. Hierdoor is het gebruik van bijvoorbeeld koffie toch mogelijk. De koffie is dan (licht) gebonden (IDDSI 2). Het is het proberen waard! De diëtist kan de naam van een geschikt verdikkingsmiddel verstrekken en adviseren hoeveel verdikkingsmiddel er gebruikt dient te worden.

N.B. Verdikkingsmiddelen worden niet vergoed door de ziektekostenverzekeraar.

Mocht het slikken van vocht zo moeilijk worden dat u minder dan anderhalve liter vocht per dag binnenkrijgt (dit is minimaal nodig), dan is het mogelijk om (gedeeltelijk) via een voedingssonde vocht toe te dienen. Voldoende vochtinname is bij ALS belangrijk ter bestrijding van obstipatie, voor een goede mondhygiëne zodat infecties in de mond minder snel een kans krijgen en om de articulatie te vergemakkelijken.

Meer informatie over obstipatie vindt u op het blad: *Ik heb obstipatie, moet ik mijn eetpatroon veranderen?*

Mocht het slikken van vast voedsel zo moeilijk worden dat voldoende eten niet meer gaat of te lang duurt, dan kan overwogen worden om de voeding (deels) via de voedingssonde toe te dienen, zie het blad: *Wat kan ik doen als het niet lukt voldoende te eten?*